శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ప్రలంబబకచాణూరతృణావర్తమహాశనైః ।
ముష్టికారిష్టద్విదపూతనాకేశిధేనుకైః ॥ **1** ॥

అన్యైశ్చాసురభూపాలైర్బాణభౌమాదిభిర్యుతః ।
యదూనాం కదనం చక్రే బలీ మాగధసంశ్రయః ॥ **2** ॥

తే పీడితా నివివిశుః కురుపంచాలకేకయాన్ ।
శాల్వాన్ విదర్భాన్ నిషధాన్ విదేహాన్ కోసలానపి ॥ **3** ॥

ఏకే తమనురుంధానా జ్ఞాతయః పర్యుపాసతే ।
హతేషు షట్సు బాలేషు దేవక్యా ఔగ్రసేనినా ॥ **4** ॥

సప్తమో వైష్ణవం ధామ యమనంతం ప్రచక్షతే ।
గర్భో బభూవ దేవక్యా హర్షశోకవివర్ధనః ॥ **5** ॥

భగవానపి విశ్వాత్మా విదిత్వా కంసజం భయం ।
యదూనాం నిజనాథానాం యోగమాయాం సమాదిశత్ ॥ **6** ॥

గచ్ఛ దేవి వ్రజం భద్రే గోపగోభిరలంకృతం ।
రోహిణీ వసుదేవస్య భార్యాఽఽస్తే నందగోకులే ।
అన్యాశ్చ కంససంవిగ్నా వివరేషు వసంతి హి ॥ **7** ॥

దేవక్యా జఠరే గర్భం శేషాఖ్యం ధామ మామకం।
తత్ సన్నికృష్య రోహిణ్యా ఉదరే సన్నివేశయ ॥ **8** ॥

అథాహమంశభాగేన దేవక్యాః పుత్రతాం శుభే।
ప్రాప్స్యామి త్వం యశోదాయాం నందపత్న్యాం భవిష్యసి ॥ **9** ॥

అర్చిష్యంతి మనుష్యాస్త్వాం సర్వకామవరేశ్వరీం।
ధూపోపహారబలిభిః సర్వకామవరప్రదాం ॥ **10** ॥

నామధేయాని కుర్వంతి స్థానాని చ నరా భువి।
దుర్గేతి భద్రకాలీతి విజయా వైష్ణవీతి చ ॥ **11** ॥

కుముదా చండికా కృష్ణా మాధవీ కన్యకేతి చ।
మాయా నారాయణీశానీ శారదేత్యంబికేతి చ ॥ **12** ॥

గర్భసంకర్షణాత్ తం వై ప్రాహుః సంకర్షణం భువి।
రామేతి లోకరమణాద్ బలం బలవదుచ్ఛ్రయాత్ ॥ **13** ॥

సందిష్టైవం భగవతా తథేత్యోమితి తద్వచః।
ప్రతిగృహ్య పరిక్రమ్య గాం గతా తత్ తథాకరోత్ ॥ **14** ॥

గర్భే ప్రణీతే దేవక్యా రోహిణీం యోగనిద్రయా।
అహో విస్రంసితో గర్భ ఇతి పౌరా విచుక్రుశుః ॥ **15** ॥

భగవానపి విశ్వాత్మా భక్తానామభయంకరః।
ఆవివేశాంశభాగేన మన ఆనకదుందుభేః ॥ **16** ॥

స బిభ్రత్ పౌరుషం ధామ భ్రాజమానో యథా రవిః।
దురాసదోఽతిదుర్ధర్షో భూతానాం సంబభూవ హ ॥ **17** ॥

తతో జగన్మంగలమచ్యుతాంశం
సమాహితం శూరసుతేన దేవీ।

దధార సర్వాత్మకమాత్మభూతం
కాష్ఠా యథాఽఽనందకరం మనస్తః ॥ **18** ॥

సా దేవకీ సర్వజగన్నివాస -
నివాసభూతా నితరాం న రేజే ।
భోజేంద్రగేహేఽగ్నిశిఖేవ రుద్ధా
సరస్వతీ జ్ఞానఖలే యథా సతీ ॥ **19** ॥

తాం వీక్ష్య కంసః ప్రభయాజితాంతరాం
విరోచయంతీం భవనం శుచిస్మితాం ।
ఆహైష మే ప్రాణహరో హరిర్గుహాం
ధ్రువం శ్రితో యన్న పురేయమీదృశీ ॥ **20** ॥

కిమద్య తస్మిన్ కరణీయమాశు మే
యదర్థతంత్రో న విహంతి విక్రమం ।
స్త్రియాః స్వసుర్గురుమత్యా వధోఽయం
యశః శ్రియం హంత్యనుకాలమాయుః ॥ **21** ॥

స ఏష జీవన్ ఖలు సంపరేతో
వర్తేత యోఽత్యంతనృశంసితేన ।
దేహే మృతే తం మనుజాః శపంతి
గంతా తమోఽంధం తనుమానినో ధ్రువం ॥ **22** ॥

ఇతి ఘోరతమాద్ భావాత్ సన్నివృత్తః స్వయం ప్రభుః ।
ఆస్తే ప్రతీక్షంస్తజ్జన్మ హరేర్వైరానుబంధకృత్ ॥ **23** ॥

ఆసీనః సంవిశంస్తిష్ఠన్ భుంజానః పర్యటన్ మహీం ।
చింతయానో హృషీకేశమపశ్యత్ తన్మయం జగత్ ॥ **24** ॥

బ్రహ్మా భవశ్చ తత్రైత్య మునిభిర్నారదాదిభిః।
దేవైః సానుచరైః సాకం గీర్భిర్వృషణమైడయన్ ॥ **25** ॥

సత్యవ్రతం సత్యపరం త్రిసత్యం
సత్యస్య యోనిం నిహితం చ సత్యే।
సత్యస్య సత్యమృతసత్యనేత్రం
సత్యాత్మకం త్వాం శరణం ప్రపన్నాః ॥ **26** ॥

ఏకాయనోఽసౌ ద్విఫలస్త్రిమూల -
శ్చతూరసః పంచవిధః షడాత్మా।
సప్తత్వగష్టవిటపో నవాక్షో
దశచ్ఛదీ ద్విఖగో హ్యాదివృక్షః ॥ **27** ॥

త్వమేక ఏవాస్య సతః ప్రసూతి -
స్త్వం సన్నిధానం త్వమనుగ్రహశ్చ।
త్వన్మాయయా సంవృతచేతసస్త్వాం
పశ్యంతి నానా న విపశ్చితో యే ॥ **28** ॥

బిభర్షి రూపాణ్యవబోధ ఆత్మా
క్షేమాయ లోకస్య చరాచరస్య।
సత్త్వోపపన్నాని సుఖావహాని
సతామభద్రాణి ముహుః ఖలానాం ॥ **29** ॥

త్వయ్యంబుజాక్షాఖిలసత్త్వధామ్ని
సమాధినాఽఽవేశితచేతసైకే।
త్వత్పాదపోతేన మహత్కృతేన
కుర్వంతి గోవత్సపదం భవాబ్ధిం ॥ **30** ॥

స్వయం సముత్తీర్య సుదుస్తరం ద్యుమన్
భవార్ణవం భీమమదభ్రసౌహృదాః।

భవత్పదాంభోరుహనావమత్ర తే
నిధాయ యాతాః సదనుగ్రహో భవాన్ ॥ **31** ॥

యేఽన్యేఽరవిందాక్ష విముక్తమానిన -
స్త్వయ్యస్తభావాదవిశుద్ధబుద్ధయః ।
ఆరుహ్య కృచ్ఛ్రేణ పరం పదం తతః
పతంత్యధోఽనాదృతయుష్మదంఘ్రయః ॥ **32** ॥

తథా న తే మాధవ తావకాః క్వచిద్
భ్రశ్యంతి మార్గాత్త్వయి బద్ధసౌహృదాః ।
త్వయాభిగుప్తా విచరంతి నిర్భయా
వినాయకానీకపమూర్ధసు ప్రభో ॥ **33** ॥

సత్త్వం విశుద్ధం శ్రయతే భవాన్ స్థితౌ
శరీరిణాం శ్రేయ ఉపాయనం వపుః ।
వేదక్రియాయోగతపఃసమాధిభి -
స్తవార్హణం యేన జనః సమీహతే ॥ **34** ॥

సత్త్వం న చేద్ధాతరిదం నిజం భవేద్
విజ్ఞానమజ్ఞానభిదాపమార్జనం ।
గుణప్రకాశైరనుమీయతే భవాన్
ప్రకాశతే యస్య చ యేన వా గుణః ॥ **35** ॥

న నామరూపే గుణజన్మకర్మభి -
ర్నిరూపితవ్యే తవ తస్య సాక్షిణః ।
మనోవచోభ్యామనుమేయవర్త్మనో
దేవ క్రియాయాం ప్రతియంత్యథాపి హి ॥ **36** ॥

శృణ్వన్ గృణన్ సంస్మరయంశ్చ చింతయన్
నామాని రూపాణి చ మంగలాని తే ।

క్రియాసు యస్త్వచ్చరణారవిందయో -
రావిష్టచేతా న భవాయ కల్పతే ॥ **37** ॥

దిష్ట్యా హరేఽస్యా భవతః పదో భువో
భారోఽపనీతస్తవ జన్మనేశితుః ।
దిష్ట్యాంకితాం త్వత్పదకైః సుశోభనై -
ర్ద్రక్ష్యామ గాం ద్యాం చ తవానుకంపితాం ॥ **38** ॥

న తేఽభవస్యేశ భవస్య కారణం
వినా వినోదం బత తర్కయామహే ।
భవో నిరోధః స్థితిరప్యవిద్యయా
కృతా యతస్త్వయ్యభయాశ్రయాత్మని ॥ **39** ॥

మత్స్యాశ్వకచ్ఛపనృసింహవరాహహంస -
రాజన్యవిప్రవిబుధేషు కృతావతారః ।
త్వం పాసి నస్త్రిభువనం చ యథాధునేశ
భారం భువో హర యదూత్తమ వందనం తే ॥ **40** ॥

దిష్ట్యాంబ తే కుక్షిగతః పరః పుమా -
నంశేన సాక్షాద్ భగవాన్ భవాయ నః ।
మా భూద్ భయం భోజపతేర్ముమూర్షో -
ర్గోప్తా యదూనాం భవితా తవాత్మజః ॥ **41** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇత్యభిష్టూయ పురుషం యద్రూపమనిదం యథా ।
బ్రహ్మేశానౌ పురోధాయ దేవాః ప్రతియయుర్దివం ॥ **42** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం దశమస్కంధే
పూర్వార్ధే గర్భగతవిష్ణోర్బ్రహ్మాదికృతస్తుతిర్నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥